

## امتحانیت دوازدهم

# برگ آخر تاریخ ۳

حتماً قبل از امتحان برگ آخرت رو رو کن!

### درس (۱) - تاریخ‌نگاری و منابع دورهٔ معاصر

- ویژگی‌های تاریخ‌نگاران سنتی:
  - تلاش بیشتر به ثبت وقایع شاهان و امور آن‌ها
  - داشتن خصوصیات ادبی در تألیفات
  - زبان تملق و مدح شاهان داشتن
  - کاتب دربار بودن به‌جای مورخ حقیقت بودن
  - سبک نگارش سخت
  - کمتر دیده شدن تحلیل و تفسیر در آثارشان
- با تأسیس مدرسهٔ دارالفنون و ایجاد دارالطباعهٔ دولتی و دارالترجمهٔ همایونی در زمان ناصرالدین‌شاه، ترجمهٔ آثار اروپایی گسترش یافت.
- محمدحسن‌خان اعتمادالسلطنه، مورخ عصر قاجار، سعی کرد آثار خود را تا حدودی از پرده‌پوشی‌ها و مداحی‌های رایج مورخان رسمی دور سازد و در کتاب صدرالتواریخ، امیرکبیر را ستایش می‌کند.
- **بینش تاریخ‌نگاری معاصر:**
  - اساس کار تاریخ‌نگاری سنتی، بررسی زندگی پادشاهان و شرح فتوحات آنان بود.
  - اساس کار تاریخ‌نویسی معاصر، بررسی برخی جنبه‌های سیاسی، نظامی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی حیات انسانی است.
  - سفرنامه‌ها حاوی اطلاعات ارزشمندی دربارهٔ موضوع‌های اقتصادی، اجتماعی و مباحث فرهنگی، دینی، هنری و معماری هستند.
  - اولین روزنامهٔ ایران با عنوان کاغذ اخبار توسط میرزا صالح شیرازی در تهران منتشر شد.
  - عوامل مؤثر در دگرگونی بینش مورخان ایرانی:
    - انقلاب مشروطیت
    - نفوذ و دخالت کشورهای استعمارگر
    - جنگ‌های جهانی اول و دوم و اشغال ایران
    - جنبش ملی شدن صنعت نفت
    - انقلاب اسلامی

### درس (۲) - ایران و جهان در آستانهٔ دورهٔ معاصر

- پیامدهای سقوط اصفهان و فروپاشی حکومت صفویان:
  - ۱ ایجاد آشفتگی امور
  - ۲ بروز هرج‌ومرج و آشوب‌های داخلی
- دلایل ناتوانی افغان‌ها برای تشکیل حکومت مقتدر:
  - ۱ ناتوانی در تسلط بر تمام قلمرو صفوی
  - ۲ ناآشنایی با اصول کشورداری
- شرایط نادرشاه افشار برای پذیرش سلطنت در شورای دشت مغان:
  - ۱ موروئی شدن سلطنت در خاندان او
  - ۲ حمایت نکردن بزرگان و رؤسای طوایف از خاندان صفوی
  - ۳ حل اختلافات مذهبی با دولت عثمانی
- اقدامات نادرشاه در رابطه با انگلیسی‌ها:
  - در نظر گرفتن معافیت‌های گمرکی برای انگلیسی‌ها
  - تلاش برای استفاده از دانش آن‌ها در زمینهٔ تأسیس نیروی دریایی در دریای مازندران و خلیج فارس
  - استخدام جان التون انگلیسی
- دلایل عدم اعتبار و قوت نظام اداری و سیاسی در دورهٔ افشاریه و زندیه:
  - حاکمیت عناصر ایلی
  - غلبهٔ تفکر نظامی‌گری
  - بی‌ثباتی سیاسی
  - کوتاه بودن دوران استقرار این سلسله‌ها
  - کشورهای اروپایی به‌ویژه روسیه، انگلستان، فرانسه و اتریش برای کسب منافع و به بهانهٔ دفاع از حقوق اقلیت‌ها، در امور داخلی عثمانی دخالت می‌کردند.
  - انگلستان برای حفظ سلطهٔ خود بر هندوستان، اقدام به دست‌اندازی به سرزمین‌های مجاور و دخالت در امور کشورهای همسایهٔ هند، از جمله ایران کرد.

- یکی از پیامدهای انقلاب باشکوه انگلستان این بود که منشأ الهی سلطنت نفی و مجلس منشأ قدرت و تعیین‌کنندهٔ اختیارات پادشاه شناخته شد.
- دلایل ورشکستگی اقتصادی و ضعف سیاسی و نظامی فرانسه در قرن ۱۸:
  - شکست نظامی از انگلستان
  - صرف منابع مالی هنگفت در سرزمین آمریکا برای عقب‌نماندن از مسابقهٔ استعماری
  - عوامل شعله‌ور شدن خشم مردم فرانسه در قرن ۱۸:
    - غفلت لویی شانزدهم از احوال مردم
    - تجملات و ولخرجی‌های او و درباریان
  - پیامد اقتصادی و اجتماعی حاصل از انقلاب صنعتی:
    - ۱ گسترش استعمار و غارت کشورهای آسیایی و آفریقایی
    - ۲ افزایش استثمار و بهره‌کشی از کارگران (در داخل اروپا)
  - اقدامات پتر کبیر در قدرتمند شدن روسیه:
    - استخدام کارشناسان اروپایی
    - تأسیس مدارس و دانشگاه‌های جدید
    - تقویت ارتش به‌ویژه نیروی دریایی

### درس (۳) - سیاست و حکومت در عصر قاجار

- اقدامات آقا محمدخان:
  - قبل از تاج‌گذاری در تهران:
    - ۱ تصرف نواحی شمالی و مرکزی ایران
    - ۲ انتخاب تهران به‌عنوان پایتخت
    - ۳ غلبه بر لطفعلی‌خان زند
    - ۴ سرکوب طغیان حاکم گرجستان
  - بعد از تاج‌گذاری در تهران:
    - لشکرکشی به خراسان با هدف:
      - الف) برچیدن بساط حکومت جانشینان نادر
      - ب) دستیابی به غنایم و گنجینه‌های نادر
    - عوامل مؤثر در دسیسه‌چینی و قتل قائم‌مقام فراهانی:
      - ایستادگی او در مقابل زیاده‌خواهی‌های انگلیسی‌ها
      - تلاش او برای کاستن از دخالت‌های ناروای محمدشاه و درباریان در امور کشور
    - میرزا حسین‌خان سپهسالار یکی از صدراعظم‌های دورهٔ ناصری، نقش مؤثری در تشویق شاه برای سفر به فرنگ و اخذ تمدن اروپایی داشت.
  - نظام اداری
    - در اوایل دورهٔ قاجار، نظام اداری ایران به چهار اداره یا وزارتخانهٔ قدیمی مالیّه، جنگ، عدلیه و امور خارجه محدود می‌شد.
    - انواع محاکم قضایی در دورهٔ قاجار:
      - ۱ محاکم عرف:
        - وظیفه: رسیدگی به تخلفات و جرایم سیاسی و امنیتی مانند شورش، سرقت، نزاع و عدم پرداخت مالیات
        - شیوهٔ اداره: زیر نظر مقام‌های حکومتی و دریافت حقوق
      - ۲ محاکم شرع:
        - وظیفه: رسیدگی به دعاوی مدنی مانند دعوای خانوادگی، ملکی و ارث
      - شیوهٔ اداره: قضاوت توسط روحانیان و پرداخت هزینه‌ها برعهدهٔ طرفین دعوا
    - تعهدات ایران در جنگ با روسیه:
      - عهدنامهٔ گلستان:
        - محروم شدن از داشتن کشتی جنگی در دریای کاسپین (خزر)
        - عهدنامهٔ ترکمانچای:
          - پرداخت ۵ میلیون تومان غرامت به دولت روسیه
          - دادن حق مصونیت قضایی (کاپیتولاسیون) به اتباع روسیه
        - واگذاری شرق دریای مازندران (خوارزم و ماوراءالنهر) به روسیه
      - معاهدهٔ پاریس:
        - ۱ بین ایران و انگلستان ۲ در زمان ناصرالدین‌شاه ۳ جدایی افغانستان و هرات از ایران
      - معاهدهٔ گلداسمیت:
        - ۱ بین ایران و انگلستان ۲ جدایی مناطقی از سیستان و بلوچستان از ایران
    - سایر امتیازات انگلیسی‌ها:
      - ۱ بانک شاهنشاهی ۲ امتیاز رویتر
- قرارداد رویتر با تلاش حاج ملاعلی‌کنی لغو شد و رویتر در نهایت موفق شد امتیاز بانک شاهنشاهی را به مدت ۶۰ سال به دست آورد.
  - امتیاز تالیوت (رژ)ی:
  - واگذاری انحصار خرید و فروش توتون و تنباکو به مدت ۵۰ سال در برابر پانزده هزار لیره و یک‌چهارم سود سالانه
  - لغو قرارداد با فتوای آیت‌الله میرزای شیرازی

### درس (۴) - اوضاع اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی ...

- انواع شیوه‌های تولید:
  - ۱ شیوهٔ تولید سهم‌بری دهقانی (مناطق روستایی)
  - ۲ شیوهٔ تولید خرده‌کالایی دولتی و خصوصی (مناطق شهری)
  - ۳ شیوهٔ تولید شبانکارگی (شبابی) یا ایلایی (مناطق عشایری)
- مدرسهٔ دارالفنون با هدف آموزش علوم و فنون جدید به دانشجویان ایرانی در داخل کشور به همت امیرکبیر تأسیس گردید.
- عوامل ایجاد تحول اساسی در هنر نقاشی در دورهٔ قاجار:
  - وحدت سیاست و استقرار امنیت
  - حمایت پادشاهان و دربار
  - ارتباط با غرب
- در دورهٔ ناصرالدین‌شاه، سنت نگارگری ایرانی تحت‌تأثیر هنر نقاشی مدرن اروپایی قرار گرفت و نقاشان بزرگی مانند محمد غفاری معروف به کمال‌الملک پا به عرصه نهادند.
- میرزا علی‌اکبرخان مرزین‌الدوله (نقاش‌باشی) به دستور ناصرالدین‌شاه در محل فعلی دارالفنون یک تالار نمایش ساخت.
- بناهای «کارت‌پستالی» بناهایی بودند که با تلفیق عناصر معماری فرنگی و ایرانی و بیشتر به تقلید از بناهای اروپایی ساخته می‌شدند؛ مانند کاخ شمس‌العماره در مجموعهٔ کاخ گلستان که به دستور ناصرالدین‌شاه ساخته شد.

### درس (۵) - نهضت مشروطهٔ ایران

- زمینه‌های نهضت مشروطه:
  - ۱ از دست رفتن بخش‌هایی از سرزمین ایران
  - ۲ غلبهٔ استعمار بر مملکت
  - ۳ استبداد دستگاه حاکم
  - ۴ مخالفت‌های مردم و علما با استبداد و استعمار
  - ۵ ورود اندیشه‌های جدید
- دلایل جریحه‌دار شدن احساسات ملی:
  - دادن امتیازات
  - گرفتن وام
  - اعمال حق کاپیتولاسیون
  - دخالت‌های دولت بیگانه در امور داخلی ایران
- نتایج نهضت تنباکو:
  - لغو قرارداد توتون و تنباکو
  - آشکار شدن قدرت و رهبری روحانیون شیعه
  - آسیب‌پذیری استبداد داخلی و استعمار خارجی در برابر ارادهٔ ملت
- اولین نشانه‌های اندیشه‌های نوین در سفرنامه‌های عهد قاجار مانند سفرنامهٔ میرزا صالح شیرازی و سیاحت‌نامهٔ ابراهیم‌بیگ اثر حاج زین‌العابدین مراغه‌ای مشاهده می‌شود.
- مهم‌ترین حوادث که منجر به پیروزی نهضت مشروطه شدند عبارت‌اند از:
  - ۱ ماجرای نوز بلژیکی ۲ ماجرای بانک استقراضی روس
  - ۳ نارضایتی مردم ایالت‌ها ۴ فلک‌کردن بازرگانان
  - ۵ مهاجرت صغری ۶ مهاجرت کبری
- مهم‌ترین خواسته‌های مهاجرین به حضرت عبدالعظیم (مهاجرت صغری)
  - ۱ ایجاد عدالت‌خانه (دادگستری) در همهٔ شهرها برای رسیدگی به شکایات‌های مردم و برقراری عدالت در جامعه
  - ۲ عمل به قانون اسلامی به‌طور دقیق و به‌دوراز ملاحظه‌های شخصی
- شیخ‌فضل‌الله‌نوری به‌دلیل اعمال نفوذ غرب‌گرایان در نهضت مشروطه و انحراف آن از مسیر اسلامی و ملی اولیه از صف طرفداران مشروطه جدا شد.
- به دستور محمدعلی‌شاه، میرزا جهانگیرخان صوراسرافیل، ملک‌المتکلمین و سید جمال‌الدین واعظ اعدام شدند.
- دلایل مخالفت روسیه با نهضت مشروطه:
  - ۱ جلوگیری از نفوذ انگلیس که در لباس مشروطه‌خواهی از مشروطه‌طلبان حمایت می‌کرد.
  - ۲ کمک به محمدعلی‌شاه که طرفدار روس بود.
  - ۳ پیشگیری از قیام ملت‌های منطقهٔ قفقاز برای گرفتن آزادی
- دلایل حمایت انگلستان از نهضت مشروطه:
  - ۱ افزایش اعتبار خود در ایران، برای دستیابی به موقعیتی بهتر یا برابر با روسیه
  - ۲ به قدرت رساندن مهره‌های انگلیسی در دستگاه حاکم و مجلس
  - ۳ محافظت از مرزهای هندوستان و سایر مستعمرات انگلستان در منطقه

### درس (۶) - جنگ جهانی اول و ایران

- مهم‌ترین تحولات اروپا و جهان در قرن نوزدهم:
  - تداوم و گسترش رقابت‌های استعمار
  - رشد اندیشه‌های ملی‌گرایی (ناسیونالیسم) و ظهور قدرت‌های جدید
- دو جریان فکری در قرن ۱۹ م در اروپا:
  - ملی‌گرایی
  - آزادی‌خواهی



« در زمینه فرهنگی رژیم پهلوی کوشید میان فرهنگ ایرانی و فرهنگ اسلامی تقابل مصنوعی ایجاد کند و پیرو همین سیاست به بهانه ناهمخوانی تاریخ هجری شمسی با فرهنگ ایرانی، تاریخ شاهنشاهی را جایگزین تقویم هجری شمسی کرد. »  
 « حسنعلی منصور نخست‌وزیر وقت توسط محمد بخارایی از اعضای هیئت‌های مؤتلفه اسلامی ترور شد. »  
 « جمشید آموزگار در مرداد ۱۳۵۷ در اصفهان حکومت نظامی اعلام کرد. »  
**« نتایج اقامت امام در فرانسه:**  
 - افشا کردن جنایات حکومت پهلوی با استفاده از امکانات تبلیغی، مصاحبه و سخنرانی  
 - فراهم شدن امکان ملاقات مبارزان با رهبری انقلاب و انتشار سریع‌تر پیام‌های ایشان

### درس (۱۱) - استقرار و تثبیت نظام اسلامی

« در ۱۳ آبان ۱۳۵۸، دانشجویان پیرو خط امام به علت تداوم دشمنی‌ها و توطئه‌های دولت آمریکا علیه انقلاب اسلامی و دخالت در امور داخلی ایران از جمله اجازه ورود به محمدرضاشاه پهلوی برای سفر به آن کشور، سفارت آمریکا را تسخیر کردند. »  
 « با برگزاری انتخابات اولین دوره مجلس خبرگان رهبری و تشکیل آن، تمام ارکان سیاسی کشور مطابق قانون اساسی شکل گرفت. »  
 « اولین نماز جمعه، به امامت آیت‌الله طالقانی در تهران برگزار شد. »  
 « پس از شهادت رجایی و باهنر، مجلس شورای اسلامی آیت‌الله مهدوی کئی را به ریاست هیئت دولت برگزید تا در اداره امور کشور و جنگ وقفه‌ای ایجاد نشود. »  
 « به فرمان امام، مجمع تشخیص مصلحت، مرکب از مسئولان عالی‌رتبه کشور و صاحب‌نظران برجسته تشکیل داد تا به اختلافات میان مجلس و شورای نگهبان رسیدگی کند. »  
 « در شامگاه ۱۳ خرداد ۱۳۶۸ امام خمینی از دنیا رفتند. »  
 « در ۱۴ خرداد ۱۳۶۸ مجلس خبرگان جلسه‌ای تشکیل داد و با اکثریت قریب به اتفاق آرا، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای را به مقام رهبری برگزید. »

### درس (۱۲) - جنگ تحمیلی و دفاع مقدس

« مهم‌ترین انگیزه‌ها و اهداف صدام برای جنگ با ایران: »  
**۱** حاکمیت بر آبراه مهم اروندرود، دسترسی و تسلط بر خلیج فارس و جدایی جزایر سه‌گانه ابوموسی، تنب کوچک و بزرگ و استان خوزستان  
**۲** تضعیف و نابودی انقلاب اسلامی و جلوگیری از انتشار افکار انقلابی در میان مردم عراق و مسلمانان سایر کشورها  
**۳** رسیدن به رهبری جهان عرب و ایفای نقش ژاندارمری در منطقه  
 « فرماندهی نیروهای ستاد جنگ‌های نامنظم، را شهید چمران بر عهده داشت. »  
 « مناطق مورد بمباران شیمیایی قرارگرفته: »  
 - شهر سردشت در کردستان  
 - روستای زرده از توابع شهرستان دالاهو در کرمانشاه  
 - شهر حلبچه در کردستان عراق  
 « جهادگران جهادسازندگی که به سنگرسازان بی‌سنگر معروف بودند، مسئولیت مهم «مهندسی رزمی» را بر عهده داشتند. »  
 « پایان جنگ تحمیلی: »  
 - در سال ۱۳۷۰ سازمان ملل متحد رسماً رژیم بعثی عراق را به‌عنوان متجاوز و آغازکننده جنگ معرفی کرد. »  
 « دستاوردهای دفاع مقدس: »  
 الف) نظامی:  
**۱** تحول در حوزه صنایع دفاعی  
**۲** خودکفایی در تولید و ساخت نیازهای مختلف نظامی  
**۳** برخورداری از تجربیات تازه در زمینه سازماندهی و آموزش نیروی انسانی داوطلب  
**۴** تقویت و تحکیم سازمان رزم نیروهای مسلح  
**۵** شکوفایی استعدادهای بالقوه در فرماندهی جنگ و ظهور فرماندهان بااستعداد  
 ب) فرهنگی و معنوی:  
**۱** تقویت اعتمادبه‌نفس و احساس خودباوری و بروز خلاقیت در میان جوانان ایرانی  
**۲** تثبیت اقتدار نظام جمهوری اسلامی در دفاع از تمامیت ارضی کشور

« ویژگی‌های عصر جنگ سرد:

- رقابت تنگاتنگ آمریکا و شوروی در زمینه‌های مختلف  
 - برقراری اتحادها و پیمان‌های سیاسی و نظامی مانند ناتو و ورشو  
 - عدم رویارویی مستقیم نظامی بین آمریکا و شوروی  
 - رقابت و تنش‌های مکرر مانند ساخت دیوار برلین  
 - انجام جنگ‌های نیابتی  
 « دلایل اهمیت فلسطین:

**۱** مهدادیان الهی و محل زندگی بسیاری از پیامبران بودن این سرزمین  
**۲** محل تقاطع و لولای سه قاره آسیا، آفریقا و اروپا بودن این سرزمین  
**۳** هدف بلندمدت استکبار از ایجاد حکومت جعلی اسرائیل در منطقه و در قلب جهان اسلام  
**۴** عبور یکی از مهم‌ترین آبراه‌های جهان از این منطقه (مسیر آبی مدیترانه- دریای سرخ- اقیانوس هند) برای مبادله کالاها از جمله نفت

### درس (۹) - نهضت ملی شدن صنعت نفت ایران

« ایران سومین کشور دارای ذخایر نفت و رتبه اول مجموع ذخایر نفت و گاز در جهان است. »  
 « در زمان مظفّرالدین‌شاه، امتیاز کشف و استخراج نفت و گاز در سرتاسر ایران به مدت ۶۰ سال به داری انگلیسی واگذار شد. در مقابل او تعهد کرد که ۲۰ هزار لیتره نقد، ۲۰ هزار لیتره به شکل سهام و ۱۶ درصد سود خالص سالانه به دولت ایران پرداخت کند. »  
 « نخستین حلقه چاه نفت در مسجد سلیمان زده شد. »  
 « اقدامات محمدرضاشاه برای تحکیم موقعیت خود در ابتدای سلطنت: »  
**۱** ادای سوگند در مجلس شورای ملی مبنی بر این‌که به‌عنوان یک پادشاه مشروطه فقط سلطنت کند نه حکومت  
**۲** واگذاری املاک تصرف شده توسط پدرش به دولت برای بازگرداندن به صاحبان آن‌ها  
**۳** اطمینان دادن به مراجع مبنی بر محدود یا ممنوع نکردن حجاب  
 « منظور از «موازنه منفی» یعنی ایستادگی در برابر امتیازخواهی دولت‌های سلطه‌جو  
 « منظور از «موازنه مثبت» یعنی تسلیم شدن در برابر قدرت‌های بزرگ و اعطای امتیاز به آن‌ها  
 « دلایل مخالفت نمایندگان مجلس شورای ملی با قرارداد الحاقی گس - گلشالیان: »  
 - نادیده گرفتن حقوق مادی مردم ایران  
 - نقض حاکمیت ملی و استقلال کشور  
 - مشروعیت‌بخشیدن به تسلط بیگانگان بر منابع و صنعت نفت ایران  
 « دولت دکتر مصدق برای مقابله با تهدیدها و تحریم‌های اقتصادی انگلستان، برنامه اقتصاد بدون نفت را اجرا کرد. »  
 « پس از موفقیت کودتا، سرلشکر زاهدی که فرماندهی این کودتا را بر عهده داشت، نخست‌وزیر شد و اعلام حکومت نظامی کرد. »  
 « در ۱۶ آذر ۱۳۳۲، گروهی از دانشجویان دانشگاه تهران در اعتراض به برقراری روابط سیاسی مجدد با انگلستان و سفر ریچارد نیکسون، معاون رئیس‌جمهور آمریکا، به ایران تظاهرات کردند. »

### درس (۱۰) - انقلاب اسلامی

« برنامه‌های دولت آمریکا برای تسلط بر ایران و حفظ و تقویت حکومت پهلوی: »  
 - پیوستن ایران به پیمان بغداد (ستتو)  
 - تأسیس سازمان اطلاعات و امنیت کشور (ساواک)  
 - اعطای کمک‌های نظامی و مالی به ایران  
 - اجرای بعضی اصلاحات در کشور ما  
 « تغییرات ایجاد شده در تصویب‌نامه انتخابات انجمن‌های ایالتی و ولایتی: »  
 الف) برداشتن دو قید مسلمان بودن و مرد بودن از شرایط انتخاب‌کنندگان و انتخاب‌شوندگان  
 ب) حذف قید سوگند خوردن به قرآن مجید و تبدیل آن به سوگند خوردن به کتاب آسمانی  
 « اولین مرحله فعالیت سیاسی و مبارزه امام خمینی با اعتراض به تصویب‌نامه انجمن‌های ایالتی و ولایتی آغاز شد. »  
**« نتایج قیام پانزده خرداد: »**  
 - تغییر هدف مبارزه و تبدیل آن به هدف سرنگونی رژیم پهلوی  
 - روی آوردن بسیاری از روحانیون به مبارزات سیاسی  
 - پیوستن مردم به جمع مبارزان دانشگاهی و روحانی  
 - برجسته شدن رهبری امام خمینی به‌عنوان مرجع دینی  
 - توجه بیشتر مبارزان به نقش و قدرت مذهب

« ایتالیایی‌ها، آلمانی‌ها، لهستانی‌ها، صرب‌ها و مجارها از جمله اقوامی بودند که تحت‌تأثیر اندیشه ملی‌گرایی، برای تأسیس حکومت ملی به‌یا خاستند. »  
 « اهداف آلمان از انعقاد پیمان اتحاد سیاسی و نظامی با برخی کشورها: »  
 الف) مقابله با تهدیدهای خارجی به‌ویژه خطر حمله فرانسه  
 ب) پیشبرد سیاست‌های توسعه‌طلبانه خود در اروپا و فراسوی دریاها  
 « کشورهای تشکیل‌دهنده اتحاد مثلث: »  
 - آلمان - اتریش - مجارستان - ایتالیا  
 « کشورهای تشکیل‌دهنده اتفاق مثلث: »  
 - فرانسه - روسیه - انگلستان  
 « سه شعار اساسی لنین: »  
 - صلح، زمین و نان - تسلط کارگران بر تولید - همه قدرت از آن شوراها  
**« تعهدات آلمان بر اساس قرارداد صلح ورسای: »**  
 - تقسیم مستعمرات آلمان میان متفقین  
 - واگذاری بخشی از خاک آلمان به فرانسه و لهستان  
 - پرداخت غرامت آلمان به دولت‌های متفق  
 - محدود نگه داشتن توان نظامی آلمان  
 « مقاومت ایرانیان در برابر اشغالگران در جنگ جهانی اول: »  
 - مبارزات مردم تنگستان، دشتستان و دشتی به فرماندهی رئیس‌علی دلواری  
 - مبارزات مردم کازرون به فرماندهی ناصر دیوان کازرونی  
 - نبرد جهاد عشایر عرب خوزستان  
 « پیامدهای جنگ جهانی اول برای ایران: »  
 - ویرانی اقتصادی  
 - تلفات گسترده انسانی  
 - ترنزل و بی‌ثباتی دولت مرکزی  
 - تعطیلی مجلس شورای ملی  
 - تضعیف بیشتر نظام مشروطه  
 « دولت وثوق‌الدوله قرارداد ۱۹۱۹ را با دولت انگلستان منعقد کرد. »

### درس (۷) - ایران در دوره حکومت رضاشاه

« پس از انجام کودتای سوم اسفند ۱۲۹۹، احمدشاه تحت فشار انگلیسی‌ها سیدضیاءالدین طباطبایی را به نخست‌وزیری منصوب کرد و رضاخان به‌عنوان فرمانده ارتش، لقب «سردار سپه» را گرفت. »  
 « رضاخان برای رسیدن به اهدافش (رسیدن به سلطنت)، ابتدا برقراری نظام «جمهوری» را پیشنهاد کرد اما افرادی مانند آیت‌الله مدرس با این پیشنهاد مخالفت کردند. »  
 « مزیت رامآهن سراسری برای انگلستان: »  
**۱** دسترسی انگلستان به منابع نفتی در مناطق شمال ایران و انتقال آن به خلیج فارس  
**۲** جلوگیری از پیشروی روس‌ها در شمال ایران از طریق انتقال سریع نیروهای خود از طریق رامآهن به شمال ایران  
 « رضاشاه به نام تمدن و تجدد و مبارزه با کهنه‌پرستی، به یک‌شکل کردن لباس‌ها و برداشتن حجاب بانوان اقدام کرد. »  
 « به تصور رضاشاه مهم‌ترین راه پیشرفت و توسعه کشور، تقلید از غرب و اشاعه فرهنگ غربی است. »  
 « رضاشاه پس از مسافرت به ترکیه و آشنایی با آتاتورک، رئیس‌جمهور این کشور، به تقلید از او به مبارزه با همه سنت‌های اسلامی پرداخت. »  
 « رضاشاه ابتدا آیت‌الله مدرس را به خواف تبعید کرد و پس از مدتی او را به کاشمر فرستاد و در آنجا او را مسموم و به شهادت رساند. »  
 « انگلیسی‌ها برای کاهش مشکلات اقتصادی آلمان و جلوگیری از افتادن این کشور به دام کمونیسم، به رؤسای کشورهای تحت سلطه خود، از جمله ایران، دستور دادند تا امکان فعالیت‌های تجاری و صنعتی آلمان را در کشورهای خود فراهم سازند. به همین جهت رضاشاه درهای کشور را به روی سرمایه‌های آلمانی باز کرد. »

### درس (۸) - جنگ جهانی دوم و جهان پس از آن

« مهم‌ترین مسائل و مشکلات جهان در فاصله دو جنگ جهانی: »  
 - صلح ناپایدار و ناخشنودی از قراردادهای صلح ورسای  
 - ضعف جامعه ملل  
 - بحران اقتصادی  
 « در پی اصلاحات موسوم به «انقلاب میجی» در نیمه دوم قرن ۱۹ حکومتی کاملاً مرکزی در ژاپن برپا شد. »  
 « از آنجا که اقتصاد ژاپن وابسته به واردات مواد خام بود، رشد صنعتی این کشور با قدرت نظامی و دریانوردی ارتباطی تنگاتنگ داشت. »  
 « فرماندهان و سران حکومت نازی در دادگاه نورنبرگ محاکمه شدند. »  
 « پس از اشغال ایران توسط نیروهای متفقین، رضاشاه به جزیره موریس در جنوب غربی اقیانوس هند تبعید شد. »



دانشود رایگان تمام آزمون های آزمایشی

در کانال تلگرام ما :

# آزمونها آزمایشتی

[t.me/Azmoonha\\_Azmayeshi](https://t.me/Azmoonha_Azmayeshi)

سازمان پیش آموزش شور

سینج

گزینه دو  
مؤسسه آموزشی فرهنگی



شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان  
سازمان سنجش آموزش کشور

آکا



زبختار



آزمون



join us ...